

Huvudman

Stiftelsen Johannaskolan Örebro Waldorfskola
Organisationsnummer 875001-3859
sr@orebrowaldorf.se

Ärendet

Tillsyn av Örebro Waldorfskola i Örebro kommun, nu fråga om uppföljning av beslut den 8 juni 2022

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2022 genomfört en tematisk tillsyn av Örebro Waldorfskola.

Skolinspektionen har den 8 juni 2022 beslutat att förelägga Stiftelsen Johannaskolan Örebro Waldorfskola att senast den 21 november 2022 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande undervisning utifrån läroplanen, tidiga stödinsatser, kränkande behandling och särskilt stöd.

Stiftelsen Johannaskolan Örebro Waldorfskola har den 21 november 2022 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Den 13 december inkom Stiftelsen Johannaskolan Örebro Waldorfskola med begärd komplettering.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Stiftelsen Johannaskolan Örebro Waldorfskola har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Områden med avhjälpna brister

Undervisning utifrån läroplanen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde att skolan inte uppfyller läroplanens krav när det gäller att ge eleverna i lågstadiet möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. Tillsynen visade att digitala verktyg inte används i undervisningen i årskurserna 1-3.

Av huvudmannens skriftliga redovisning framgår att huvudmannen har köpt in tre Ipad's per klass, som finns tillgängliga i lågstadiet. Dessa avses att användas för att eleverna ska bekanta sig med digitala verktyg och att använda sig av under spontana inslag. Vid de tillfällen som planerade projekt ska genomföras finns tillgång till digitala verktyg i den omfattningen att två elever delar på en Ipad. Under pedagogernas planeringsdagar före skolstart, höstterminen 2022, togs en digitaliseringsplan fram där det framgår att digitaliseringsprojekt för årskurs 2 och 3 är framtagna. Lärarna i lågstadiet fick i uppdrag att komma med undervisningsförslag utifrån läroplanens alla ämnen. Skolinspektionen har tagit del av digitaliseringsplanen och där framgår exempelvis att årskurs 2 arbetar med att fotografera trädet lönn under olika tillfällen under året för att sedan klippa ihop det till en film. Vidare genomför årskurs 2 ett projekt med fåglar där eleverna i grupper söker information på internet via dator eller Ipad. I årskurs 3 har eleverna skrivit vinterdikter på datorn. Dikten hör samman med en bild som eleverna själva tagit. Skolinspektionen har även tagit del av inskickade elevarbeten.

Rättslig reglering

Av läroplanen framgår att skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information. (Lgr11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag). Vidare framgår av läroplanen att läraren ska organisera arbetet så att eleven får använda digitala verktyg på ett sätt som främjar kunskapsutveckling (Lgr11, 2.2 Kunskaper).

Av kursplanerna i flera ämnen framgår hur elever ska få kunskap om och använda digitala verktyg i årskurserna 1-3 (Lgr11, 5.1 Bild, 5.5 Matematik, 5.9 Biologi, 5.10 Fysik, 5.11 Kemi, 5.12 Geografi, 5.13 Historia, 5.14 Religionskunskap, 5.15 Samhällskunskap, 5.18 Svenska, 5.19 Svenska som andraspråk och 5.21 Teknik).

Av kursplanerna i ämnena bild, samhällskunskap och svenska framgår exempelvis följande.

I ämnet bild ska eleverna genom undervisningen ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att skapa bilder med digitala och hantverksmässiga tekniker och verktyg samt med olika material. Av det centrala innehållet för årskurserna 1-3 framgår bland annat att undervisningen ska behandla fotografering och överföring av bilder med hjälp av datorprogram (Lgr11, 5.1 Bild).

I ämnet samhällskunskap framgår att undervisningen ska ge eleverna möjlighet att förstå digitaliseringens betydelse för samhällsutvecklingen och för den personliga integriteten. Av det centrala innehållet för årskurserna 1-3 framgår bland annat att undervisningen ska behandla hur man kan värdera och bearbeta källor och information, såväl med som utan digitala verktyg (Lgr11, 5.15 Samhällskunskap).

I ämnet svenska framgår att eleverna ska ges möjligheter att kommunicera i digitala miljöer med interaktiva och föränderliga texter. Av det centrala innehållet för årskurserna 1-3 framgår bland annat att undervisningen ska behandla handstil och att skriva med digitala verktyg samt informationssökning i böcker, tidskrifter och på webbplatser för barn samt via sökmotorer på internet (Lgr11, 5.18 Svenska).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av beslut från den 8 juni 2022 framgår att Skolinspektionen bedömde att det fanns brister i skolans arbete med garantin för tidiga stödinsatser. Av utredningen framgick att det nationella kartläggningsmaterialet i förskoleklassen och det nationella bedömningsstödet i årskurs 1 inte genomfördes inom den tidsfrist som krävs.

Vidare bedömde Skolinspektionen att skolan hade brister gällande att förskollärare och lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning utifrån resultatet från nationellt kartläggningsmaterial i förskoleklass, nationellt bedömningsstöd i årskurs 1 och nationella proven i årskurs 3. Utredningen visade att detta inte gjordes på skolan, då det var läraren själv som arbetar med bedömning och efterföljande stöd utifrån resultaten och kontaktar specialpedagogisk kompetens först då läraren bedömer att hen behöver hjälp kring någon elev.

Av huvudmannens skriftliga redovisning framgår att Örebro Waldorfskola under en studiedag den 19 april 2022 omarbetade verksamhetens arbetsgång gällande tidiga stödinsatser där tider för genomförandet förtydligats. Den 22 juni 2022 förde specialpedagogen samtal med pedagogerna bland annat gällande vad som hade fungerat och vad som behövde planeras annorlunda framöver. Utifrån vad som framkom i samtalen omarbetades arbetsgången ytterligare. Arbetslaget planerade in vilka veckor materialet för tidiga stödinsatser ska genomföras och rektorn har utifrån det säkerställt tillräcklig bemanning. Av inskickad komplettering framgår att såväl kartläggningsmaterialet för förskoleklass som bedömningsstödet för årskurs 1 har genomförts under tidsfristen för höstterminen 2022.

Av huvudmannens skriftliga redovisning framgår att verksamhetens arbetsgång även har förtydligats gällande skrivningar kring den särskilda bedömningen. Det framgår vidare att klasslärare i förskoleklass och årskurs 1 träffar specialpedagogen för att göra en särskild bedömning av de elever som visar indikation på att inte uppfylla kriterierna för bedömning efter att materialet är genomfört. Det innebär att en särskild bedömning för förskoleklass och årskurs 1 sker i slutet av höstterminen och för årskurs 1 även under vårterminen. För årskurs 3 sker den särskilda bedömningen efter att de nationella proven genomförts under vårterminen. Skolinspektionen har tagit del av arbetsgången avseende garantin för tidiga stödinsatser samt en beskrivning av hur många elever som det genomfördes en särskild bedömning för.

Rättslig reglering

Av skolförordningen framgår att nationella kartläggningsmaterial ska användas för att kartlägga elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande i förskoleklass samt att Skolverket får meddela närmare föreskrifter om nationella kartläggningsmaterial och användningen av dessa (8 kap. 2 och 3 §§ skolförordningen).

Av Skolverkets föreskrifter framgår att Skolverkets kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet i förskoleklass (diarienummer 2019:567 [Hitta språket]) och Skolverkets kartläggningsmaterial i matematiskt tänkande i förskoleklass (diarienummer 2019:568 [Hitta matematiken]) ska användas. Vidare framgår att för varje elev ska läraren använda kartläggningsmaterialen vid avstämningstillfällen under höstterminen. Vid varje avstämningstillfälle ska läraren utgå från anvisningar i kartläggningsmaterialet (2-5 §§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet och i matematiskt tänkande i förskoleklass).

Av skolförordningen framgår vidare att nationella bedömningsstöd ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1 samt att Skolverket får meddela närmare föreskrifter om nationella bedömningsstöd och användningen av dessa (9 kap. 22 b – c §§ skolförordningen).

Av Skolverkets föreskrifter framgår att i ämnena svenska och svenska som andraspråk i årskurs 1 ska Skolverkets nationella bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling (diarienummer 2019:563) användas. Vidare framgår att för varje elev ska läraren använda bedömningsstödet vid avstämningsstillfällen under både höstterminen och vårterminen. Vid varje avstämningsstillfälle ska läraren utgå från Avstämning A, B eller C i bedömningsstödet utifrån hur långt eleven har kommit i sin kunskapsutveckling (2-3 §§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan och sameskolan).

Av Skolverkets föreskrifter framgår vidare att i ämnet matematik i årskurs 1 ska Skolverkets nationella bedömningsstöd i taluppfattning (diarienummer 2019:564) användas. Vidare framgår att för varje elev ska läraren använda bedömningsstödet vid avstämningsstillfällen under både höstterminen och vårterminen. Läraren ska använda den del av bedömningsstödet som avser den aktuella terminen och börja på mellannivån för varje elev. Därefter ska läraren använda bedömningsstödet utifrån hur långt eleven har kommit i sin kunskapsutveckling (4-5 §§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan och sameskolan).

Enligt skollagen ska det göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och lågstadiet, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningmaterial, nationellt bedömningsstöd eller nationellt prov, finns en indikation på att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav i svenska, svenska som andraspråk eller matematik som ska uppnås i årskurs 1 och 3 (3 kap. 4 § skollagen).

Vidare framgår av skollagen att ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning. Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens (3 kap. 4 a § skollagen).

Om det efter en särskild bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppnå de aktuella kunskapskraven ska det skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd (3 kap. 4 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde att skolan inte uppfyllde skollagens krav på anmälnings-skyldighet vid uppgifter om kränkande behandling. Utredningen visade att personalen inte alltid anmäler till rektorn om de får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling.

Av huvudmannens skriftliga redovisning framgår att rektor och kurator den 19 augusti 2022 ledde ett tvåtimmars informationsmöte för medarbetarna. Det inleddes med en genomgång av lagkraven följt av en frågestund utifrån aktuella kränkingsanmälningar och ett praktiskt pass där medarbetarna fick göra en kränkingsanmälan via den digitala plattform som skolan använder sig av. Av inskickad komplettering framgår att det från terminsstart 2022 till 21 november 2022 har inkommit 34 fler kränkingsanmälningar jämfört med samma period föregående år.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagens kapitel om åtgärder mot kränkande behandling, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget (6 kap. 5 § skollagen).

Av skollagen följer vidare att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Av förarbetena framgår att med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker en elevs värdighet. För att säkerställa att bestämmelserna om skyldighet att utreda uppgifter om kränkande behandling och att vidta åtgärder blir tillräckligt effektiva behövs bestämmelser om anmälningsplikt för rektorer, lärare och övrig personal. Huvudmannen måste få kännedom om uppgifterna för att utredning ska kunna inledas och eventuella åtgärder vidtas. Lärare och annan personal ska ha anmälningsplikt till rektor (prop. 2009/10:165 s.331 f.).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde att det fanns brister i arbetet med att ge särskilt stöd utifrån elevernas behov. Tillsynen visade att det finns elever som inte fick särskilt stöd i samtliga ämnen som utredningarna visat att eleverna är i behov av.

Av huvudmannens skriftliga redovisning framgår att rektor och specialpedagoger den 17 augusti 2022 genomförde ett informationspass för pedagogerna gällande lagkraven och råd kring åtgärdsprogram. Vidare framgår av inskickad komplettering att lärare i förskoleklass, årskurs 2-6 samt lärare i årskurs 9 under informationspasset utnyttjade erbjuden möjlighet att tillsammans med specialpedagogerna gå igenom redan kända behov av anpassningar och åtgärdsprogram. Vidare framgår av huvudmannens skriftliga redovisning att rektor från läsårsstart 2022/23 schemalagt specialpedagogerna med handledningstider varannan vecka gentemot klasserna där tid för kartläggning och åtgärdsprogram ingår. Rektor har gått igenom upprättade åtgärdsprogram för att säkerställa att de åtgärder som beskrivs i åtgärdsprogrammet är de som verksamheten bedömer är nödvändiga för att tillgodose elevens behov av särskilt stöd. Det framgår även av den komplettering avseende kartläggningar och åtgärdsprogram som inkommit till Skolinspektionen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Av skollagen framgår att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås (3 kap. 10 § skollagen).

Vidare framgår av läroplanen att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver (Lgr11, 2.8 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av beslutsfattare Hans Larson.

Utredare Helena Lanver har varit föredragande i ärendet.